

NAVIn tuotosarvosteluun parannuksia

Jukka Pösö (NAV/Faba), Anders Fogh (NAV/SEGES) ja Emma Carlén (NAV/Växa)

NAVIn tuotosarvostelussa käytettävien mittalypsyhavaintojen käsittelyä on entisestään tarkennettu.

Eri lypsyjärjestelmistä tulevien havaintojen hajonta otetaan nyt huomioon

Mittalypsyjärjestelyt poikkeavat hieman toisistaan kun kyseessä on robottilypsy verrattuna perinteisiin lypsyjärjestelmiin. Robottitiloilta saatavissa mittalypsyhavainnoissa on rasvan ja valkuaisen osalta enemmän vaihtelua kuin rasvan ja valkuaisen mittalypsyhavainnoissa perinteisistä lypsyjärjestelmistä. Suurempi hajonta johtuu harvemmasta ja epätarkemmasta mittaamisesta, kun esim. edellisestä lypsystä kuluneen ajan vaikutuksen korjaaminen on robottidatassa vaikeampaa. Toisaalta robottitilojen mittalypsyhavainnoissa on maidon osalta vähemmän vaihtelua kuin perinteisistä lypsyjärjestelmistä saatavissa havainnoissa. Tämä johtuu siitä, että robottitilojen maitotuotos on ollut, ja on yhä Ruotsissa ja Tanskassa, keskiarvo pidemmältä aikajaksolta kuin yhdeltä mittalypsykerralta.

Marraskuun 2016 arvostelusta lähtien eri lypsyjärjestelmistä saatavien mittalypsytietojen erisuuruinen hajonta otetaan huomioon mittalypsyajankohdan ja karjan lisäksi. Tämän johdosta eri karjoissa, eri tuotantoajankohtina ja eri lypsyjärjestelmistä saatavat mittalypsyhavainnot ovat entistä paremmin vertailukelpoisia keskenään.

Virheellisten havaintojen käsittely

Marraskuun 2016 arvostelussa on parannettu myös hyvin matalien tai korkeiden havaintojen käsittelyä. Uudessa koelypsyaineiston käsittelyssä tutkitaan ensin miten paljon yksittäiset maito-, valkuais- ja rasvahavainnot poikkeavat kyseisen rodun, poikimakerran ja lypsykauden vaiheen keskimääräisistä luvuista. Mikäli havainto poikkeaa epäilyttävän paljon, se käsitellään ikään kuin se olisi virheellinen ja jätetään jalostusarvostelussa huomiotta. Esim. yli 90 kg maitotuotos katsotaan lypsykauden alussa ja keskivaiheella mahdolliseksi, mutta virheelliseksi mikäli se on tehty 320 päivää poikimisesta. Epäilyttäviä mittalypsyhavaintoja oli marraskuun 2016 arvostelussa noin 0.01 % kaikista havainnoista.

Mittalypsyhavaintojen käsittelyyn tehdyillä muutoksilla ei ole juuri vaikutusta keinosiemennysonnien tuotosominaisuuksien indekseihin. Samoin suurimalla osalla lehmistä indeksit eivät aineiston uudistetun käsittelyn takia muutu. Korrelaatiot aiemman ja uuden tuotosindeksin välillä ovat yli 0.995. Suurimmat muutokset tuotosindeksissä nähdään lehmillä, jonka äärimmäisen korkea tai äärimmäisen matala mittalypsyhavainto on uudessa arvostelussa jätetty huomiotta.